

Täysistunto

Torstai 25.4.2024 klo 16.06—2.04

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kansalaisuuslain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 27/2024 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään hallintovaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan on annettava lausunto.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 45 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakoh-
tien jälkeen. — Ministeri Rantanen, olkaa hyvä.

Keskustelu

17.10 **Sisäministeri Mari Rantanen** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt käsi-
teltävässä hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kansalaisuuslakia, joka tulisi
voimaan 1. lokakuuta 2024. Esitys koskee kansalaistamisen yhtenä edellytyksenä olevaa
asumisaikaa. Tavoitteena on uudistaa kansalaisuuslakia hallitusohjelman mukaisesti tiu-
kentamalla kansalaistamisen edellytyksiä. [Hälinää — Puhemies koputtaa]

Puhemies Jussi Halla-aho: Hyvät edustajat, pyydän jälleen siirtämään kaikki muut kes-
kustelut salin ulkopuolelle. — Olkaa hyvä, ministeri.

Tässä on kyse kansalaisuuslain uudistuksen ensimmäisestä vaiheesta. Suomen kansalai-
suuden saamisen edellytyksenä olevaa asumisaikavaatimusta pidennetään hallitusohjel-
man mukaisesti viidestä vuodesta kahdeksaan. Asumisajaksi hyväksytään vain oleskelulu-
valla tapahtunut oleskelu. Asumisaikaan hyväksyttävien ulkomaanpäivien määrää vähen-
netään ja laista poistetaan kansainvälistä suojelua saavan asumisaikaa koskeva poikkeus.
Kansalaisuudettoman, Suomen kansalaisen puolison, kielitaitoedellytyksen täyttävän ha-
kijan ja 15 vuotta täyttäneen lapsen osalta asumisaika nousee viiteen vuoteen. Pohjoismai-
den kansalaisten osalta tilanne jää ennalleen.

Lisäksi esitetään lakisääteistä enimmäiskäsittelyaikaa, joka edistäisi kansainvälistä suo-
jelua saavien ja kansalaisuudettomien henkilöiden kansalaisuushakemusten kiireellistä kä-
sittelyä. Tällä esityksellä katetaan kansalaisuusyleissopimuksessa vaadittava kansalaisuu-
den saamisen helpottaminen kansainvälistä suojelua saaville matalamman asumisajan si-
jaan.

Arvoisa puhemies! Suomen kansalaisuus ei saa olla automaatio, vaan sen edellytyksenä
on onnistunut kotoutuminen osaksi suomalaista yhteiskuntaa. Hallitusohjelmassa sovituil-
la kiristyksillä lisätään kansalaistettavien valmiutta ja erityisesti hakijan omaa vastuuta yh-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 42/2024 vp

teiskunnan täysivaltaiseen jäsenyyteen pääsemiseksi. Kansalaisuuden saamisen edellytyksenä on onnistunut kotoutuminen. Pyrkinessään täyttämään asumisaikaa koskevaa edellytystä maahanmuuttaja voi samalla kehittää kielitaitoaan, kansalaistaitojaan ja yhteiskuntaan osallistumistaan, jotka ovat välttämättömiä edetessä kohti kansalaisuutta. Asumisajan korottaminen mahdollistaa myös turvallisuusnäkökohtien huomioimisen paremmin, kun esimerkiksi nuhteettomuutta seurataan pidemmältä ajalta.

Arvoisa puhemies! Kansainvälistä suojelua saaville esitys merkitsee asumisajan kaksinkertaistamista. Myös muutokset esimerkiksi asumisaikaan hyväksyttävien ulkomaanpäivien määrään vaikuttavat siten, että kansalaistamiseen vaadittava asumisaika pitenee. Lisäksi jatkossa asumisaika ei todella siis kerry turvapaikkahakemuksen käsittelyn aikana, vaan vasta oleskeluluvan saamisesta.

Tällä esityksellä Suomi tulee yleispohjoismaiselle tasolle myös kansalaisuuteen vaadittavan asumisajan osalta. Norjassa vaaditaan kahdeksan vuotta, Tanskassa yhdeksän vuotta, ja myös Ruotsi suunnittelee nostavansa asumisajan kahdeksaan vuoteen. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ilmeisesti on kysyntää lyhyelle debatille, joten aloitamme sellaisen. Minuutin mittaista puheenvuoroa voi pyytää painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Peltonen, olkaa hyvä.

17.14 Eemeli Peltonen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomi tarvitsee työperäistä maahanmuuttoa, tätä tosiasiaa ei kiistä Suomessa juuri kukaan. Valitettavasti pääministeri Orpon hallitus ei ole tähän todellisuuteen vielä kukaan herännyt. Sen sijaan hallitus tuo jatkuvasti eduskuntaan uusia esityksiä, joilla se heikentää Suomen houkuttelevuutta kansainvälisille osaajille. Tämä hallituksen esitys on yksi niistä.

Lausuntopalautteessa esimerkiksi Teknologiateollisuus pitää tähän esitykseen sisältyvää yleisen asumisaikaedellytyksen pidennystä muutoksena, joka pahimmillaan heikentää suomalaisten vientiyritysten kykyä houkutella ja rekrytoida kansainvälisiä osaajia. Halu-aako hallitus todella vaikeuttaa tällä tavalla suomalaisten vientiyritysten kilpailukykyä?

Arvoisa puhemies! Vaikuttaa siltä, että tämä teidän maahanmuuttopolitiikkanne tulee käymään Suomelle todella vahingolliseksi, mikäli nämä kaikki esitykset sellaisenaan tullaan hyväksymään. [Vasemmalta: Kalliiksi tulee!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä. [Mikrofoni ei avaudu] — Nyt se on päällä.

17.16 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pahoittelen virhettäni tämän taulukon kanssa. — Ensinnäkin tätä työperäiseen maahanmuuttoon liittyvää lainsäädäntöä pidän itse henkilökohtaisesti hyvänä, ja sitäkin, että tätä kansalaisuuden myöntämistä myös tarkastellaan kriittisesti, en pidä huonona, koska meillä on ikävä kyllä tässä maassa myös paljon esimerkkejä, jotka ovat negatiivisia. Ollaan järkevän kriittisiä, kaikissa asioissa pitää olla järkevän kriittinen, ei saa tehdä semmoisia päätöksiä, joita sitten myöhemmin katuu. Tällaista, että harkinta-aika pitenee ja näyttöjä vaaditaan, pidän hyvänä, koska on aivan totta, että Suomi tarvitsee työvoimaa, ihan varmasti tarvitsee, kaikki me sen tiedämme, ja toisaalta sitten kun työvoimaa tarvitaan, on aivan älyttömän tärkeää, että me teemme sen oikein ja harkitusti.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 42/2024 vp

Jos haluatte verrokin, arvoisat kollegat, katsoa, niin katsokaapa vaikka, mitä Kanada tekee. Kanadan maahanmuuttopolitiikka on juuri tällaista. En sano, että se on hyvää, mutta se on heidän versionsa siitä, ja miksi meillä suomalaisilla ei voi olla omaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Virta, olkaa hyvä.

17.17 Sofia Virta vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Onkohan hallitus lkenut esimerkiksi lapsiasiavaltuutetun kannanoton tähän asiaan, se on nimittäin erittäin kriittinen. Siinä todetaan hyvin yksiselitteisesti, että tämä esitys ei ole lapsen edun mukainen, siinä todetaan, että tämä on ristiriitainen hallituksen tavoitteen kanssa vähentää esimerkiksi nuorten rikollisuutta, ajautumista katujengeihin. Eli kun te ajattelette, että näillä päätöksillä lisätään turvallisuutta, niin miksi ette kuuntele asiantuntijoita, jotka nimenomaan kertovat, että nämähän vievät väärään suuntaan?

Se ei rehellisesti yllätä, että meillä on tänään täällä liuta esityksiä, jotka eivät todella ole lapsen edun mukaisia. Tämä hallitus ei piittaa lasten oikeuksista, eivätkä tälle hallitukselle kaikki lapset ole samanarvoisia.

Toinen näkökulma, joka täällä jo tänään nousikin, on, että tämä on aivan järjetöntä siitä näkökulmasta, että Suomi tarvitsee lisää ihmisiä, Suomi tarvitsee lisää osaajia. Tällä on aivan varmasti, kuten asiantuntijat ovat todenneet, vaikutusta siihen, onko Suomi houkutteleva maa tulla asumaan, tekemään työtä ja perustamaan perhettä. Mutta eihän tämä asiantuntijatietoon pohjaakaan, tämä on ideologinen näkemys, jonka kokoomusjohtoinen pääministeri on perussuomalaisilta ostanut.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Meriluoto, olkaa hyvä.

17.18 Laura Meriluoto vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tänään lähetekeskustelussa ovat ulkomaalaislaki, rajamenettelyn käyttöönotto, vastaanottolaki ja kansalaisuuslaki. Kyseessä on kokonaisuus, joka vaikuttaa samoihin, usein jo valmiiksi vaikeamasssa asemassa oleviin ihmisiin eli turvapaikanhakijoihin ja maahan muuttaneisiin, ja perusteluthan näille esityksille ontuvat pahasti.

Tämä nyt käsiteltävänä oleva esitys on järjetön työllisyyden näkökulmasta. Tilanteessa, jossa Suomi tarvitsee maahanmuuttoa ja kansainvälisiä osaajia, kansalaisuuden saamisen vaikeuttaminen on maahanmuuttajille viesti, että emme halua heitä tänne. Näin ei houkuttella maahan uutta työvoimaa paikkaamaan työvoimapulaa tai pidetä kiinni maassa jo olevista osaajista. Kaikki ne voimavarat, jotka hallitus laittaa ihmisten elämän hankaloittamiseen, kannattaisi Suomenkin laittaa osaavan työvoiman houkutteluun sekä maahan muuttaneiden kotoutumisen ja yhteiskuntaan kiinnittymisen tukemiseen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hamari, olkaa hyvä.

17.19 Lotta Hamari sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomen talouskasvu nojaa koulutustason nostoon, osaavaan työvoimaan, korkealaatuiseen tieteelliseen tutkimukseen ja innovaatioihin. Nämä kansalaisuuslain muutokset tulevat vaikuttamaan Suomessa asuviin kansainvälisiin osaajiin ja suomalaisten yritysten globaaliin kilpailukykyyn. Muun muassa Aalto-yliopiston lausunnossa sanotaan, että asumisaikaedellytysten nosto viidestä kahdeksaan vuoteen on haitallinen esitys.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 42/2024 vp

Sitten asumisaikaan hyväksyttävistä ulkomaanpäivistä: Olisi todella tärkeää, että yrityksiin saadaan osaajia ja he voivat myös tehdä työtään työmatkapäivineen ilman, että joutuvat pelkäämään sen vaikuttavan kansalaisuuden saamisen pidentymiseen. Ei voida tällä tavalla rankaista työssään menestyviä ja matkustavia huippuosaajia.

Olisin halunnut tämän itse asiassa erityisesti hallituspuolue kokoomukselta kysyä, mutta kun ministeri on täällä paikalla, niin kysytään nyt ministeriltä: mikä se asia tai ongelma on, mitä tällä lailla halutaan korjata?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Seppänen, olkaa hyvä.

17.20 **Sara Seppänen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tervetuloa Suomeen töihin, tervetuloa kotiutumaan, tervetuloa puhumaan suomea, [Eduskunnasta: Ja ruotsia!] tervetuloa noudattamaan lakejamme ja elämään kulttuurimme sääntöjen mukaisesti, tervetuloa kunnioittamaan naisten oikeuksia, tervetuloa elämään demokratiassa ja tasa-arvossa.

Vihdoinkin näillä maahanmuuton kiristyksillä ja esityksillä vastataan myös kansan oikeustajuun. Suomen kansalaisuuden saa, kun elää tämän maan sääntöjen mukaan. Kiitos, ministeri Rantanen ja koko hallitus. Olen hyvin tyytyväinen, että meillä Suomessa on nyt suomalaisten elämäntapaa ja turvallisuutta tukeva sisäministeri.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Aittakumpu, olkaa hyvä.

17.21 **Pekka Aittakumpu kesk** (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Lainsäädännön tulee myös maahanmuuton osalta olla ajantasainen, ja on erinomaista, että näitä lakeja nyt tarkastellaan, mutta on huomioitava se, että kokonaisuudessaan nämä hallituksen eduskuntaan antamat esitykset eivät varsinaisesti poista turvapaikkaprosessiin liittyneitä ikuisuusongelmia. Nyt annettujen esitysten mahdollisen hyväksymisen jälkeenkään ketään ei voi tietenkään estää hakemasta Suomesta turvapaikkaa eikä ketään voi poistaa Suomesta, jollei mikään maa ota vastaan, ja vuosikausia kestävät käsittelyajat pikemminkin pitenevät kuin lyhenevät, koska hakemusmäärät tulevat kasvamaan, kun oleskeluaikoja lyhennetään kaikissa ryhmissä. Toisin sanoen näillä esityksillä kokonaisuutena ei ole vaikutusta suoraan siihen, kuinka paljon esimerkiksi Suomesta haetaan turvapaikkaa tai saadaanko kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneet ulos Suomesta. Nämä jäävät kokonaan toiveiden varaan, mutta sen sijaan on varmaa, että lait läpi mennessään lisäävät viranomaisten työtaakkaa ja vaativat lisää rahaa. Kysynkin ministeriltä, miten aiotte hallituksessa hoitaa tämän viranomaisten resursoinnin ja mahdollisen rahantarpeen, kun nyt kaikkialta leikataan, mutta nämä esitykset [Puhemies koputtaa] kokonaisuutena uhkaavat lisätä näitä kuluja maahanmuuttopolitiikan linjalle.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Vestman, olkaa hyvä.

17.23 **Heikki Vestman kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tänään on eduskunnassa lähetekeskustelussa useita lakiesityksiä, joilla hallitus tekee suunnanmuutoksen maahanmuuttopolitiikassa. Humanitäärisen maahanmuuton linjaa kiristetään, [Joona Räsänen välihuuto] kotoutumisen keskiöön nostetaan työ, kieli ja Suomen sääntöjen noudattaminen ja toisaalta sitten työperäistä maahanmuuttoa sujuvoitetaan ja estetään väärinkäy-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 42/2024 vp

töksiä. [Timo Harakan välihuuto] On päivänselvä asia, että kun Suomen kansalaisuus, Suomen passi, on yksi maailman arvokkaimmista asiakirjoista, niin sen eteen tulee kilvoitella. Ajattelen niin, että kansalaistamisen pitää olla sen onnistuneen kotoutumisen lopputulos, ja siitä tässä esityksessä on osaltaan kysymys. Katsotaan verrokkimaita: Saksassa asumisaikaedellytys 8 vuotta, [Timo Harakka: Ei enää!] Virossa 8 vuotta, Espanjassa 10 vuotta, Italiassa 10 vuotta, Norjassa 10 vuotta, Tanskassa 9 vuotta, Suomi jatkossa 8 vuotta, ja monissa näissä maissa kansalaisuuskoe, toimeentuloedellytys, kielikoe. Tämä on täysin [Puhemies koputtaa] yleiseurooppalaista linjaa, jota hallitus kansalaistamisen ehtojen osalta tässä toteuttaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Nikkanen, olkaa hyvä.

17.24 **Saku Nikkanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tässä perussuomalaistenkin edustaja luutteli sinänsä ihan kannatettavia asioita ja tavoitteita, mitä varmasti tällä lainsäädännöllä on pyritty saavuttamaan, mutta kyllä tästä vaikea on hyvällä tahdollakaan löytää sitten loppujen lopuksi mitään konkreettisia asioita, joilla näitä sitten edistetään. Työperäisen maahanmuuton kannustimia on myöskin hyvin vaikea löytää. Kun edustaja Vestman tässä luutteli, että tavallaan maahanmuuton haittavaikutuksia nyt tällä jollain tavalla estetään mutta sitten työperäistä maahanmuuttoa helpotetaan, niin missä ovat ne helpottavat toimet tässä? Toivoisin siitä ihan konkreettisia esimerkkejä. Me tarvitsemme työperäistä maahanmuuttoa, niin kuin tässä on todettu useissa puheenvuoroissa, ja hallituskin tuntuu olevan siitä kyllä ihan yksimielinen, mutta väistämättä silti tästä esityksestä huokuu, että ollaan korjaamassa jotain sellaista ongelmaa, jota ei oikeasti ole olemassa, ja luodaan vaan lisää ongelmia. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Puisto, olkaa hyvä.

17.25 **Sakari Puisto ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todellakin kansalaisuuteen jos mihinkään sisältyy paljon oikeuksia ja myös velvollisuuksia, ja sen täytyy olla jotain, mikä on arvostettua. Tämä on juuri se idea tässä. Se, mikä nyt sitten on se konkreettinen asia, mihin tässä puututaan, on se, että kun asumisaikaa nostetaan varsin huomattavasti viidestä vuodesta kahdeksaan vuoteen, niin siinä tarkasteltava aika on huomattavasti pitempi. Aikaisemminhan on ollut sellainen tilanne, että varsinkin kansainvälisen suojelun puolella vaatimus on ollut neljä vuotta — siis henkilöille, joita ei käytännössä tunneta ollenkaan, kun he ovat tulleet maahan — ja siitä ajasta voi olla huomattavan määrän, toista vuotta käsittääkseni, poissa, ulkomailla, jolloin se varsinainen Suomessa oleva aika on hyvin pieni ja ihan realistinenkin mahdollisuus sopeutua Suomeen on varsin ohut. Tästä on juuri kyse.

Tämä kansalaisuus on yksi asia, mutta tietysti sitten on monia muitakin turvapaikkapoliittisia tiukennuksia, kuten hallitusohjelmassa lukee.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Honkonen, olkaa hyvä.

17.26 **Petri Honkonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Näissä maahanmuuttokysymyksissä puhutaan mielellään yleisellä tasolla maahanmuutosta, mutta nyt olisi hyvä paneutua tähän yksityiskohtaan eli tähän kansalaisuuden saamisen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 42/2024 vp

yleisen asumisaikaedellytyksen pidentämiseen. Toisin kuin tässä edustaja Vestman edellä totesi, Saksahan lyhentää tätä vaatimusta. Toki muissa Euroopan maissa on vielä pitempi edelleen — näin käsitykseni mukaan on.

Mutta nyt, kun hallitus on tuomassa ilmeisesti kolmessa osassa tämän kansalaisuuslain uudistamisen, pidän sitä huonona. Olisin halunnut nähdä niin valiokuntakäsittelyssä kuin sitten perustuslakivaliokunnan arvioinnissa tämän yhtenä kokonaisuutena, koska se olisi helpottanut tämän asian ja kokonaisuuden arviointia. Tämä kyseinen asumisaikaedellytyksen pidentäminen vaikuttaa minun mielestäni lähinnä vain ideologiselta asialta. Tällä nyt halutaan vain näyttää, että tiukennetaan jotakin. Sen sijaan tähän kansalaisuuskoeasiaan suhtaudun mielenkiinnolla, koska kansalaisuuden myöntämisen edellytyksenä pitää mielestäni olla hyvä kielitaito, ja jos ei sitä saavuteta monta vuotta Suomessa oltua, niin voi kysyä, onko todella kotoutunut Suomeen. Sen takia olisi ollut hyvä, jos hallitus olisi tuonut nämä yhdellä kertaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tynkkynen, Oras, olkaa hyvä.

17.28 Oras Tynkkynen vihr (vastauspuheenvuoro): Kiitos, puhemies! Tämä taloudelle ja työllisyydelle vahingollinen hallituksen esitys on odotetusti saanut lausuntokierroksella täystyrmäyksen suomalaiselta elinkeinoelämältä. Esimerkiksi Suomen startup-yhteisö: ”Muutokset pääosin heikentävät suomalaisten vientiyritysten kykyä houkutella ja pitää kansainvälisiä osaajia.” Tai Keskuskauppakamari: ”Asumisajan pidentäminen on haitaksi onnistuneelle kotoutumiselle ja pitkäjänteiselle sitoutumiselle suomalaisille työmarkkinoille.” Tai teidän hallituksenne oma ministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö: ”Ministeriö jakaa huolen siitä, että muutokset saattavat osaltaan vähentää tai hidastaa koulutetun työvoiman pysyvämpää asettumista Suomeen.”

En kysy tätä teiltä, ministeri Rantanen, koska tiedän, että teidän puolueenne tekee voitavansa vaikeuttaakseen työhön johtavaa maahanmuuttoa Suomeen, mutta kysyn, arvoisat kokoomuslaiset kollegat: todellako te haluatte, että menee läpi esitys, joka pahentaa osaa-japulaa, heikentää meidän edellytyksiä kasvattaa taloutta vaikeassa tilanteessa ja näivettää suomalaisten yritysten kasvuedellytyksiä?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Sammallahti, olkaa hyvä.

17.29 Tere Sammallahti kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvon puhemies! Varmasti tämän esityksen negatiiviset vaikutukset ovat varsin laajalti yliarvioituja. Jos me ajatellaan, minkä perässä ihmiset ympäri maailmaa muuttavat, niin se on työ, tulevaisuudenusko, palkka, turvallisuus ja niin edespäin, ja tällä kokonaisuudella, mikä täältä nyt tulee hallitukselta, parannetaan näitä kaikkia.

Mielestäni on ällistyttävää, että te siellä vasemmalla vastustatte työn verotuksen alentamista ja kaikkia työllisyystoimia ja sitten voivottelette, että kun tänne ei tule asiantuntijatyövoimaa. Ei varmasti tule, kun tämä on niin viimeisen päälle verotettu maa. Marginaalivero ylimmissä tuloluokissa iskee 60:tä prosenttia, ja niin edespäin.

Kyllä meidän täytyy pystyä tarjoamaan jotain muutakin työperäisille maahanmuuttajille. Tällä parannetaan niitä edellytyksiä, että työperäiset maahanmuuttajat kotoutuvat tänne, ja sen kautta Suomesta tulee turvallisempi ja parempi maa meille kaikille.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 42/2024 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Sarkkinen, olkaa hyvä.

17.30 **Hanna Sarkkinen vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomi todella tarvitsee maahanmuuttajia, sillä väestömme ikääntyy aivan erityisen rajusti. Hallituksen viesti tulijoille kuitenkin nyt on, että älä tule tänne, et ole tervetullut. Ja maassa jo olijoiille sanotaan, että mene pois, tai teemme elämästäsi vaikeampaa. [Perussuomalaisten ryhmästä: Ei pidä paikkaansa! Missä niin lukee?] — Tämä kuva hallituksen politiikan kokonaisuudesta kyllä muodostuu. Lukekaa lausuntoja, kuunnelkaa Suomessa asuvia kansainvälisiä ihmisiä.

Kansalaisuuden saamisen vaikeuttaminen voi osaltaan vähentää työvoiman pysyvää asettumista Suomeen. Ihmiset voivat valita muistakin maista. Onko meillä varaa siihen, että ihmiset eivät asetu tänne pysyvästi samalla, kun työvoimasta kilpailevat monet muutkin maat Euroopassa ja Suomessa? Kansalaisuuden saamisen vaikeuttaminen voi myös heikentää ihmisten yhteenkuuluvuuden tunnetta suomalaisessa yhteiskunnassa, ja onko meillä varaa siihenkään, kun tavoitteemme kuitenkin on integraation parantaminen?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Räsänen, Joona, olkaa hyvä.

17.31 **Joona Räsänen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vanhan sanonnan mukaan ensimmäisen luokan osaaaja ei halua tulla toisen luokan kansalaiseksi. Tästhän tässä pitkälti kysymys on.

Kun me ajattelemme sitä suurta tarvetta, joka Suomesta kohdistuu nimenomaan tähän työperäiseen maahanmuuttoon ja nimenomaan niihin osajiin, joista me kilpailemme kaikkien muidenkin maailman maiden kanssa, niin silloin keskeistä on ylläpitää meidän yhteiskunnastamme sellaista kuvaa, että tänne ovat kaikki tervetulleita, varsinkin ne halutut osajat. Heidät halutaan tänne, heitä halutaan kohdella hyvin, ja sitä työtä ja panosta, jota he tulevat tekemään, arvostetaan. Yhtenä kokonaisuutena siinä on myös totta kai sitten se, millä perusteella tällainen henkilö, joka jostain muualta tulee, mahdollisesti saa sitten tätä kautta myös kansalaisuuden ja on sitä kautta osa meidän yhteiskuntaamme. Ja tätä hallitus nyt romuttaa. Tämähän on se syy, miksi Saksa nyt kääntää kelkkaansa toiseen suuntaan, [Puhemies koputtaa] joten kuunnelkaa Saksan esimerkkiä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Peltokangas, olkaa hyvä.

17.32 **Mauri Peltokangas ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Meillä on tänään täällä lähetekeskustelussa liuta loistavia hallituksen esityksiä, joiden keskeisen sisällön sisäministeri Rantanen on aikaisemmin esitellyt ja tänään esittelee lisää. Kiitän ministeriä näistä esityksistä. Itse olen noin viisi vuotta täällä eduskunnassa puhunut näistä asioista, koska näen itse, että Suomen sisäinen turvallisuus on erittäin tärkeä. Olenkin erittäin onnellinen tänä päivänä, että meillä on ministeri Rantasen kaltainen sisäministeri, jolle Suomen turvallisuus on ykkösprioriteetti. [Perussuomalaisten ryhmästä: Kyllä!] Nämä nyt käsittelyyn tulevat lainsäädännöt tekevät Suomesta turvallisemman paikan, ja kiitän tästä vilpittömästi ministeriä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Harakka, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 42/2024 vp

17.33 **Timo Harakka sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä tässä nyt vähän surrealistinen olo tulee siltä osin, että juuri äsken päättyi kyselytunti, jossa pääministeri ja työministeri oikein ylistivät sitä edellisen hallituksen linjausta, jonka ansiosta Suomen työperäinen nettomaahanmuutto loikkasi yli 40 000 uuteen tulijaan, jotka rakentavat suomalaista yhteiskuntaa. He siis haluaisivat tämän jatkuvan, mutta nyt tänä iltana käsittelemme tällaisia aloitteita, jotka vaarantavat tämän hyvän kehityksen.

Ja kumpiakohan kokoomusta nyt sitten pitäisi kuunnella, kun tämä toinen kokoomus on sitä mieltä, että työperäistä maahanmuuttoa kuuluukin rajoittaa, ja toinen kokoomus on sitä mieltä, että sitä pitää lisätä. Perussuomalaisten kannasta en ole yllättynyt. Kokoomusta varmaankin ehkä hiukan häiritsee — minä ainakin toivon — että käytännössä koko elinkeinoelämä pitää tätä hyvin vahingollisena ja vaarallisena esityksenä eikä kannata sitä. Mutta myöskin oikeusministeriö sekä työ- ja elinkeinoministeriö ovat molemmat todenneet, että tälle esitykselle ei ole osoitettu mitään tarvetta. [Puhemies koputtaa] Mitään ongelmaa tällä ei ratkota, ja erityisesti tämä on yksiselitteisesti [Puhemies koputtaa] kielteinen monien tulijoiden osalta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Vestman, olkaa hyvä. [Eveliina Heinäluoma: Ainoa kokoomuslainen, joka kehtaa käyttää puheenvuoroja! — Perussuomalaisten ryhmästä: Ohhoh!]

17.35 **Heikki Vestman kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Niin, rohkenen kyllä epäillä, että esimerkiksi Norjan kyky houkutella työperäistä maahanmuuttoa olisi jotenkin heikompi sen takia, että tässä on kahdeksan vuoden asumisaika kansalaistamisen ehtona. [Välihuuto] — Niin, aivan. Kyllä, juuri näin. — Eli kyllä ne tekijät, joilla korkeaa osaamista omaavia henkilöitä houkutellaan Suomeen, ovat muita tekijöitä. Ja ajattelen niin, että kyllä hallituksen linja, jossa työn verotusta alennetaan tällä kaudella, on jo yksi tällainen tekijä.

Luettelen muita työperäistä maahanmuuttoa sujuvoittavia toimia hallitusohjelmasta, joita suosittelen teitä, hyvät opposition edustajat, lukemaan:

Mahdollistetaan työnteko-oikeus työperusteisilla oleskeluluvilla samalla alalla sekä aloilla, jotka voidaan aidosti todentaa työvoimapula-alaksi. — Tällaista uudistusta Marinin hallitus ei kyennyt tekemään, mutta Orpon hallituksen aikana työlupien käsittelyajat ovat puolittuneet siitä, kun Orpon hallitus aloitti, siis kymmenessä kuukaudessa käsittelyajat on puolitetu.

Hallitus ottaa käyttöön kohdemaamallin työperusteisen maahanmuuton kohdentamiseksi.

Myönnetään hakemuksesta ylemmän korkeakoulututkinnon Suomessa suorittamiseen riittävän suomen ja ruotsin kielen taidon omaaville pysyvä oleskelulupa.

Tässä on muutamia esimerkkejä niistä sujuvoittamistoimista, joita hallitusohjelmassa on työperäisen maahanmuuton osalta. [Puhemies koputtaa] Lukekaa se ohjelma.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Harjanne, olkaa hyvä.

17.36 **Atte Harjanne vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomi tarvitsee maahanmuuttoa, Suomi on hyötynyt maahanmuutosta, niin kuin valtiovarainministeriö tänään muistutti. Onkin erikoista, että täällä on tosiaan hallituksella kovasti esillä aina tietyn-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 42/2024 vp

lainen taloushuoli, mutta se osoittautuu hyvin näennäiseksi, kun sitten ollaan valmiita ideologisesti ajamaan tällaista kylmää, nihkeää maahanmuuttopoliittista linjaa, jolle yksiselitteisesti annetaan tyrmäys elinkeino- ja talousnäkökulmista.

Tästä hallituksen linjasta välittyy kokonaisuudessaan semmoinen tunne, että halutaan kepittää, kuristaa, hankaloittaa maahanmuuttajien elämää vähän joka käänteessä. Täällä puhutaan just kotouttamisesta. Minäkin uskon sen tärkeyteen, mutta luulen, että tämä asenneilmapiiiri, jota nämä huokuvat ja jota tässä lietsotaan, kääntyy enemmänkin itseään vastaan. [Perussuomalaisten ryhmästä: Lopettakaa lietsominen! Kuka sitä lietsoo?]

Ja edustaja Peltokangas: Mikä on se artikuloitu turvallisuushka, jota tämä esitys parantaa? Teidän puheenvuoronne on esimerkki siitä, mihin tässä viitataan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Rintamäki, olkaa hyvä.

17.37 Anne Rintamäki ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kiitos sisäministeri Rantaselle tästä maahanmuuttopaketesta. On hienoa huomata, että perussuomalaisille tärkeä maahanmuuton remonttisarja etenee nyt näinkin alkukaudesta. On jo aikakin, että Suomen maahanmuuttopolitiikka laitetaan kuntoon.

Tässä aivan valtavassa kokonaisuudessa on paljon sellaista, jonka olisi pitänyt olla osa suomalaista lainsäädäntöä jo pitkään. Paljon on pitänyt lyödä päätä seinään näiden asioiden kanssa niin meillä kotimaassa kuin verrokkimaissammekin. Meillä on kuitenkin vielä mahdollisuus estää se, että Suomi joutuu lopullisesti samalle tielle Ruotsin kanssa. [Timo Harakka: No nyt se tuli!] Siksi nämä mutta myös tulevat esitykset ovat Suomen kannalta todella hyviä. Me emme tarvitse maahamme poliisia ja oikeuslaitosta rasittavaa ainesta yhtään enempää. Osaajat ovat tervetulleita. — Kiitos. [Sofia Virta: Ja nekö haluavat teidän kanssa tänne tulla!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Honkonen, olkaa hyvä.

17.38 Petri Honkonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä puhutaan vähän puolin ja toisin ohi tästä itse esityksestä, jossa nyt yksinkertaisesti nostetaan tätä yleistä asumisaikaedellytystä, jotta voi Suomen kansalaisuuden saada. Tällä esityksellä ei kyllä minun mielestäni ole mitään tekemistä näiden turvallisuuskäytäntöjen kanssa. [Perussuomalaisten ryhmästä: Koko paketilla on!] Kun tätä kansalaisuuslakia hallitus ilmeisesti aikoo kehittää, niin jos sitä halutaan kehittää oikeasti hyvään suuntaan, minusta pitää silloin kiinnittää huomiota siihen, millä edellytyksillä kansalaisuuden saa. Tällä ajan pidentämisellä minun mielestäni ei ole mitään merkitystä tähän itse tilanteeseen.

Minä todella toivon, että hallitus nyt, kun tässä kerran puhutaan yleisesti näistä muistakin, on tehnyt arvion, minkälaiset taloudelliset vaikutukset näillä maahanmuuttoa koskevilla lakiesityksillä on ja minkälaiset työllisyysvaikutukset näillä on ja sen kautta myös minkälaiset vaikutukset niillä on julkiseen talouteen. Veikkaan maahanmuuttohallinnon kulujen kasvavan merkittävästi, ja myöskin työllisyysvaikutukset todennäköisesti ovat negatiivisia. [Puhemies koputtaa] Toivottavasti ne arviot on tehty.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Gebhard, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 42/2024 vp

17.40 **Elisa Gebhard sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Rintamäki taisi puheenvuorossaan sanoa: ”Osaajat ovat tervetulleita.” [Perussuomalaisten ryhmästä: Kyllä!] Eikö silloin ole erityisen ristiriitaista, että juuri nämä kansainväliset osaajat, joita Suomen pitäisi houkutella, itse asiassa juuri he, joille on tarjolla erilaisia työmahdollisuuksia myös muissa maissa — myös heidän elämänsä te teette täällä Suomessa vaikeammaksi. Tämähän on perussuomalaisten ideologinen hanke, ja ihmettelen kyllä todella, että kokoomus on tällaiseen lähtenyt mukaan. Yleensä kyllä yritysten kilpailukyky kiinnostaa teitä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

17.41 **Juha Hänninen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kansallisuuskoe, kielitaito ja kulttuurin omaksuminen ovat työllistymisen kannalta aivan välttämättömiä. Työperäistä maahanmuuttoa me tarvitsemme. Sanon uudelleen: työperäistä maahanmuuttoa me tarvitsemme. Osaavat, ahkerat ihmiset ovat tervetulleita Suomeen töihin.

Esitykset ovat erinomaisia. Kansallinen turvallisuus on nyt asia numero yksi maassamme.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Andersson, Li, olkaa hyvä.

17.41 **Li Andersson vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jo keskustelun alussa esitettiin minun mielestäni olennaisin kysymys. Eli mitä ongelmaa tällä esityksellä oikeastaan ollaan ratkaisemassa? [Perussuomalaisten ryhmästä: Siihen vastattiin!]

Tässä on puhuttu kielitaidosta. Me vaadimme jo tällä hetkellä kansalaisuuden saamisen ehdoksi sen, että on riittävä suomen tai ruotsin kielen taito.

On puhuttu sääntöjen noudattamisesta. No, me vaadimme kyllä nytkin, että kaikki Suomessa oleskelevat ihmiset noudattavat Suomen lainsäädäntöä, ovat he sitten kansalaisia tai eivät.

Sitten tässä on sanottu, että osaajat ovat tervetulleita ja ahkerat, työtä tekevät ihmiset ovat tervetulleita, mutta se, minkä tämä esitys tekee, on siis se, että se pidentää tätä asumisvaatimusta näille kaikille. Eli tässä vaikeutetaan kansalaisuuden saantia, suomalaisen yhteiskunnan jäseneksi tuloa, myöskin kaikille näille ahkerille osaajille, mitä tässä nyt kovasti on toivotettu tervetulleeksi tähän maahan.

Ja mitä tulee tähän käsittämättömään lausuntoon siitä, että ihmisten pitäisi kilvoitella Suomen kansalaisuudesta, niin minusta se on varsin naiivia siinä tilanteessa, [Puhemies koputtaa] missä me olemme tässä vanhenevassa maassa, kun maat nimenomaisesti kilpailevat [Puhemies koputtaa] siitä osaavasta työvoimasta keskenään.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Vigelius, olkaa hyvä.

17.43 **Joakim Vigelius ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On syytä ymmärtää, että kun maahanmuuttopolitiikkaa nyt tiukennetaan ja myös kansalaisuuden edellytykseksi vaadittua asumisaikaa tiukennetaan, se on erityisesti turvallisuuskulmasta järkevää. [Timo Harakka: Miksei sitä perustella?] Suomen kansalaisuus on enintään, mitä me voidaan tänne tullee ihmiselle antaa, koska sen jälkeen meidän on hyvin vaikea kansalaisuuden saaneelta ihmiseltä vaatia sitä nuhteettomuutta ja vaatia omillaan toimeentuloa, [Välihuutoja] koska meiltä lähtee se sanktiokeino käytöstä, että jos tulet Suomeen ja syy-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 42/2024 vp

listyt täällä rikoksiin ja et tule työlläsi toimeen, niin maahanmuuttajalta ilman kansalaisuutta voidaan vaatia, että sitten osoitteena on lähtömaa, eli takaisin kotimaahan. Sen jälkeen, kun me ollaan annettu kansalaisuus, meidän on hyvin vaikea vaatia sitä. Nyt kun tätä asumisaikaa pidennetään, se mahdollistaa, että me selvitämme pidemmältä ajalta, tuleeko ihminen työllään toimeen ja onko hän integroitunut suomalaiseen yhteiskuntaan, ja että hän ei tekisi täällä niitä rikoksia. Siis tämä on erityisesti turvallisuuskäytännöstä merkittävää. [Puhemies koputtaa] Jos työn perässä tullaan tähän maahan, niin ei kansalaisuuden asumisaikavaatimus ole se keskeisin houkuttelukeino, vaan alempi verotus ja työpaikat.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Heinäluoma, olkaa hyvä.

17.44 Eveliina Heinäluoma sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tähän on kylä valitettavasti todettava, että tämä perussuomalaisten perustelu on täysi sumutus. Eihän Suomen kansalaisuuden saaminen ole nykyisinkään mikään automaatio. Me edellytämme jo nykyisin suomen kielen osaamista, edellytämme todistusta kielitaidosta, on pitänyt asua Suomessa vähintään viisi vuotta, edellytämme, ettei ole syylistynyt rikoksiin, vaadimme, ettei ole laiminlyönyt veronmaksuaan, ja myös on pitänyt antaa selvitys riittävästä toimeentulosta, joka riittää elämiseen. Ei nykyisinkään kansalaisuus täällä mikään automaatio ole.

Tämä esitys on valitettavan haitallinen Suomelle ja meidän kyvyille kilpailla osaajista, ja sen ovat todenneet myös lähes kaikki lausunnonantajat, mukaan lukien suomalainen elinkeinoelämä. Siksi ihmettelen, miksi kokoomus on suostunut jäämään hallituksen äänettömäksi yhtiömieheksi, kun perussuomalaiset pääsevät kilpaa täällä kehumaan, [Puhemies koputtaa] kuinka he nyt potkivat ulkomaalaisia pois Suomesta. [Perussuomalaisten ryhmästä: Aika törkeä kommentti!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Krista Mikkonen, olkaa hyvä.

17.45 Krista Mikkonen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Niin kuin täällä on hyvin tullut esille, kyllähän tämä on esitys, jolla halutaan heikentää ulkomaalaisten asemaa ja myös niitten työperäisten tänne tulevien asemaa. Sen takia ei ole ihme, että näissä lausunnoissa, mitä tässä on annettu, nimenomaan kritisoidaan tätä ajan pidentämistä, kun me tiedämme, että me tarvitsemme maahanmuuttajia tänne ja me tarvitsemme tänne työntekijöitä, erityisesti niitä osaajia, joista on kova kilpailu Euroopassa ja muualla maailmassa. Ei siksi olekaan ihme, että esimerkiksi Specialists in Finland -verkoston kyselyn mukaan tämä kansalaistamisen ehtojen kiristäminen on lähes yhtä kriittinen Suomessa asuville kansainvälisille osaajille kuin oli tuo hallituksen esitys kolmen ja kuuden kuukauden säännöstä.

Kuten tässä hyvin on tullut myös esille, tätä yritetään myydä turvallisuuskysymyksenä, mutta kun miettii juuri tätä lakiesitystä, niin siihen tämä ei ole ratkaisu, vaan meillä on muita keinoja, millä meidän täytyy huolehtia siitä, että joka ikinen, on hän maahanmuuttaja tai täällä asuva, [Puhemies koputtaa] pysyy kiinni tässä yhteiskunnassa ja voimme taata turvallisuuden.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Sillanpää, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 42/2024 vp

17.46 **Pia Sillanpää ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämän hallituksen esityksen tarkoitus on tiukentaa niitä edellytyksiä, millä perustein kansalaisuuden voi saada. Yksi tärkeä ja erittäin tarpeellinen muutos koskee sitä, että yleistä asumisaikaa pidenneen viidestä vuodesta kahdeksaan. Samalla selkeytetään sitä, miten asumisaikaa mitataan. Enää ei olisi mahdollista lähteä lomailemaan henkilön turvattomaksi väitettyyn kotimaahan niin pitkiksi ajoiksi kuin huvittaa, ilman että se vaikuttaisi tähän asumisaikakriteeriin Suomessa. [Timo Harakka: Kyllä se vaikuttaa jo nyt!] Muutenkaan en voi ymmärtää ajatusta, miten voi lähteä lomailemaan siihen maahan, mistä turvaa hakee. Eikö tämä vie pohjaa pois koko turvapaikanhakuprosessilta?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Koskela, Minja, olkaa hyvä.

17.47 **Minja Koskela vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Vestman sai tämän kuulostamaan äskeisessä, lähes liikuttavassa puheenvuorossaan lähes siltä, että hallitus olisi jotenkin maahanmuuttomyönteinen tai että hallitus olisi tässä tekemässä sellaisia päätöksiä, mitkä jotenkin edistävät maahanmuuttoa, mutta sehän ei pidä paikkaansa, ja sen täällä liuta persuja on jo osoittanut, että tämä ei ole totta. [Juho Eerola: Liuta persuja?] Te olette päättämässä tänään tämmöisestä paketista — tai me ollaan tänään keskustelemassa — missä on useita samanaikaisia, samaan ihmisryhmään kohdistuvia heikennyksiä. Ei tätä voi miksikään muuksi väittää. Ylipäänsä täällä salissa on aika vähän kokoomuslaisia, eikä se nyt ole mikään ihme, koska jos sivistysporvareita joskus oli, niin kyllä heitä varmasti nyt hävettäisi. [Juho Eerola: Vai niin! — Välihuutoja perussuomalaisen ryhmästä]

Täytyy todeta myöskin, että jos katsotaan nyt pelkästään tätä esitystä kahdesta eri näkökulmasta, niin työperäinen maahanmuutto, osajien houkuttelu, tulee vaikeutumaan, ja siten tässä on myös inhimillisyydaspekti. Kun maassaolo on tilapäistä tai oleskeluoikeus on epävarmaa, niin silloin on suurempi riski, että tämä henkilö tulee työriiston tai muun hyväksikäytön uhriksi. Eli tässä on monia kysymyksiä, [Puhemies koputtaa] joita pitäisi pysytellä tarkastelemaan myös inhimillisyyden näkökulmasta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Vestman, olkaa hyvä.

17.48 **Heikki Vestman kok** (vastauspuheenvuoro): Niin, arvoisa puhemies! Oikeastaan kysymykseni menee sisäministerille. Pyytäisin teitä kuvaamaan, millaisia kannustimia hallitus on lisäämässä näihin kansalaistamisen ehtoihin suhteessa nykyiseen lainsäädäntöön, eli mitkä ovat niitä elementtejä, joilla nimenomaan kansalaistamisen ehtojen kautta hallitus pyrkii kannustamaan esimerkiksi kielen oppimiseen Suomessa.

Lisäksi tiedustelen ministeriltä, voiko todella pitää paikkansa, että nykyisin on voimassa laki, jonka mukaan kansalaisuuden voi saada ilman, että henkilö millään tavalla itse osallistuu henkilöllisyyden selvittämiseen? Ja mitä tämä teidän mielestänne tarkoittaa turvallisuuskäsitteiden kannalta?

Ja eikö ole niin, ministeri, että hallitus on lisäksi mahdollistamassa kansalaisuuden peruuttamisen sellaisessa tilanteessa, jossa henkilö on saanut kansalaisuuden toimimalla petollisesti, antamalla väärää tietoa tai salaamalla jonkun olennaisen seikan tämän kansalaistamisen yhteydessä? [Petri Honkonen: Se on oikein!] Ja miten tällaiset uudistukset parantavat turvallisuutta?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 42/2024 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Keskustelulle tässä vaiheessa varattu aika on nyt lähestymässä loppuaan. Annan ministerille mahdollisuuden vastata esitettyihin puheen-
vuoroihin ja mahdollisiin kysymyksiin. — Olkaa hyvä, ministeri Rantanen.

17.50 Sisäministeri Mari Rantanen: Arvoisa puhemies! Ensinnäkin täytyy todeta, että tämän keskustelun perusteella tulee mieleen, onko meidän maahanmuuttolainsäädäntöme silloin hyvää, kun se tehdään löperöin ehdoin ja väärinkäytökset mahdollistaen. Siltä tämä nyt kuulostaa.

Ja sitten on heti todettava se, että tämä keskustelu meni hyvin nopeasti työperäiseen maahanmuuttoon ja siihen, että heitä ei nyt tule. Mutta voin teille vakuuttaa, että sellaista ehtoa ja edellytystä ei ulkomaalaislaissa ole, että pitäisi olla Suomen kansalaisuus siinä kohtaa, kun työhön tullaan. Ja tähän liittyen on todettava myöskin se, että ei Suomen kansalaisuuden saaminen — nyt varsinkaan, mutta myös ei jatkossakaan — ole niille paljon peräänkuulutetuille osaajille, huippuosaajille, laisinkaan ongelmallista. He varmasti täyttävät kielitaitovaatimukset, asumisaikavaatimukset, nuhteettomuusvaatimukset, pystyvät tekemään kansalaisuuskokeen, todistamaan henkilöllisyytensä. He pystyvät varmasti myöskin täyttämään jatkossa edellytykseksi tulevan riittävän toimeentulotulon edellytyksen, eli siinä mielessä en näe tätä ongelmana.

Sen sijaan näen ongelmana tämänpäiväisen lainsäädännön, kansalaisuuslain — joka on siis yli 20 vuotta ollut voimassa ja jota ei muuten ole tällä välin kunnolla päivitetty, ei edes tämän turvallisuusympäristön muutoksen aikana — ja sen, että kyllä meillä nämä ehdot ovat olleet varsin löperöt. Vaikka siellä edellytetään kielitaitoa, niin tästä edellytyksestä voi kyllä vapautua esimerkiksi osoittamalla erilaisia todistuksia, jotka eivät ole välttämättä kuitenkaan todiste kielitaidosta. Ja toisekseen tähän kyseiseen riittävän toimeentulon vaatteeeseen, joka tällä hetkellä laissa on, riittää se, että toimittaa Maahanmuuttovirastoon Kelta etuuspaperit. Ei tarvitse olla mitään sen kummallisempaa.

Sitten totean muutaman asian täältä. Tämä liittyy turvallisuuteen. On luonnollista se, että jos on pidempi asumisaika, niin on myöskin pidempi seuranta-aika — pystyykö henkilö olemaan tekemättä sellaisia rikoksia, jotka ovat vaarallisia esimerkiksi toisen hengelle ja terveydelle. [Timo Harakan välihuuto] Sen lisäksi pidän hyvin kummallisena sellaista argumenttia, joka täällä esitettiin, että nyt rikollisuus ja nuorisorikollisuus ja katujengit lisääntyvät, jos ei saa kansalaisuutta. Ei kai se nyt sentään kansalaisuudesta ole kiinni? [Sofia Virran välihuuto]

Se viesti, minkä hallitus tässä lähettää tulijoille, on selkeästi se, että opettele kieli, osallistu ja opettele suomalaisen yhteiskunnan säännöt, tee työtä ja elä ihmisiksi, silloin sen kansalaisuuden saa. Ja kuten tässä on todettu, meidän viemme meidän maahanmuuttopoliittikkaamme yleispohjoismaiselle tasolle, ja jos katsomme nyt tätä asumisaikaedellytystä, niin se on juuri sitä, mitä kaikki muut Pohjoismaat tekevät.

On todettava se, että ei tämä yksin tietenkään riitä, vaan koko hallitusohjelman maahanmuuttopoliittinen osio on kokonaisuus — kokonaisuus, jolla pyritään siihen, että turva-
paikkamekanismia saadaan alemmaksi, väärinkäytökset estetään. Osaajien tulo on edelleenkin sallittua. Mutta täytyy kyllä todeta se, että aika vähän tässäkään salissa tilastoja luetaan, nimittäin vaikka ei ole tehty mitään muutoksia, niin nämä erityisasiantuntijoiden sekä EU:n sinisen kortin oleskeluluvat ovat olleet kyllä todella pieniä — myös silloin, kun näitä muutoksia ei ole edes esitetty. Eli nämä eivät ole niitä merkityksellisiä asioita esimerkiksi korkean osaamisen ihmisille. Heille on merkityksellistä Suomen palkkataso, Suo-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 42/2024 vp

men verotus, suomalaiset palvelut — muun muassa koulutuspalvelut lapsille — sekä turvallisuus. Ja nyt se turvallisuus on yksi semmoinen meidän selkeä kilpailuvaltti, mutta siitä on pidettävä huolta ihan joka päivä, ja sisäiseen turvallisuuteen liittyy olennaisena osana myöskin maahanmuutto, jossa on syytä katsoa, että me emme siellä tee sellaista lainsäädäntöä, joka mahdollistaa turvallisuushkien lisääntymisen Suomessa.

Ja täällä todella kysyttiin, että eikö nyt kuitenkin pitäisi tehdä jotain muuta, esimerkiksi turvapaikkaprosessiin. Kyllä, sitä pitää lyhentää, sitä pitää tehostaa. Sen lisäksi uusintahakemuksiin pitää puuttua, ne täytyy saada pois sellaisenaan kuin ne tällä hetkellä ovat. Meidän täytyy saada vastaanottolaistamme houkutustekijät pois, mennä siihen yleispohjoismaalaiselle tasolle. Kielteisen päätöksen saaneiden tulee palata tai heidät palautetaan. Ja kun kysyttiin, millä tämä maksetaan, niin millä maksetaan se, jos meillä ei nämä järjestelmät toimi ja meidän maahanmuuttopolitiikka ei ole tiukka ja reilu? Millä se maksetaan, että maahan vain tullaan mutta täältä ei lähdetä tai maahan tullaan ja ollaan. [Timo Harakka: Paljonko se maksaa?] — Se maksaa aika paljon se. [Timo Harakka: Paljonko? — Perussuomalaisten ryhmästä: Aika paljon!]

Arvoisa puhemies! Ehkä tähän loppuun. Tuntuu siltä, että jos tässä on monessa puheenvuorossa todettu, että täällä näkyy perussuomalainen ideologia, niin ei, täällä näkyy hyvin pragmaattinen, yleiseurooppalainen ja yleispohjoismaalainen linja.

Puhemies Jussi Halla-aho: Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä istunnossa muiden asiakohtien jälkeen.

Asian käsittely keskeytettiin kello 17.56.

Asian käsittely ei jatkunut.

Keskustelu ja asian käsittely keskeytettiin.